

Élet, jog és amnesztia

Azt nem állítanám, hogy a férfi színjőzán volt, amikor megkeresett, s azt sem, hogy övé a szintisza igazság. De...

— Esküszöm — mondja — előbb a Kacsára gondoltam, aztán mégis ide jöttem, végül is szegedi srác vagyok. Hát engem tönkretesznek, mert ennek sosem lesz vége.

— Minek?

— Hogy kezdhették így új életet? Mert azt dumálják, mindenkinek van esélye. Na, a lényeg: '86-ban Szegeden elváltam, a két gyerekem után összesen 1320 forintot fizetek havonta. En a feleségemnek tartásdíj címén adtam százezer forintot, amivel kiegyenlítettem a hátralékot és, szerintem, letudtam a fizetnivalót, legalább '92-ig. Na már most, idén májusban volt egy büntetőügyem Veszprémben. Két év próbára bocsátást kaptam. Ahhoz képest, hogy a tárgyalásra a fogdából vittek, gondolhatja, boldog voltam, de nagyon.

— Mikor jött rá, hogy az újrakezdésre nincs esélye?

— Most, október közepén. Orosházán. Szálltam volna be a kocsiba, mikor rendőrök igazoltattak. Maga ellen országos körözést adtak ki, mondták. Hoppá! Bevittek, három órát ott tartottak. Spuri vissza Szegedre, ezzel engedtek el, amikor Gyulára mentem volna.

— Megkérdezte, miért kőrözik?

— Naná. Hát azért, mert nem fizetem a tartásdíjat. Hallja-e még kilencvenet írunk, mondtam erre én. Ki volt az a barom, aki ezt kitálalta?

— A Veszprémi Városi Bíróság végzésében, látja, fehéren-feketén ez áll: elküldte a tartás elmulasztásának vétségét is, úgyhogy a két év próbára bocsátás mellett elrendelték önnek a pártfogói felügyeletét is. Rendszerezzen be kellene számolnia, vagyis meg kellene mutatnia a csekkeket. Hiszen a bíróság szerint a százezerből idén februárig futotta.

— Egy frászt! Ráadásul ezt most tudtam meg én is, Orosházán még fogalmam se volt erről a rendelkezésről.

— Hogyhogy? A veszprémi per jó fél éve volt.

— Az igaz, csak hogy a bíróság elnézte a címet, és rossz helyre küldte a nekem járó példányt. És ezt is Veszprémben tudtam meg, mert gondolhatja, az orosházi sztori után rohantam

oda. Hát meg is találtam a végzést a bíróságon, amit „nekem küldtek”.

— S a tárgyaláson, amikor a bíró közölte, hogyan döntöttek?

— Nem figyeltem akkor én semmire, az számított, hogy nem varrtak be.

— Ügyvédje volt-e?

— A kirendeltet nem kérttem, egy gyerekkori haverom képviselt. Azóta se látam.

— Csak önmagát és legfeljebb az ügyvédjét hibáztathatja, hogy fél év elteltével tudta meg, mivel is büntették.

— A legfontosabbat tudtam, a próbára bocsátást. En hat évre rendeztem a tartásdíjat. Akkor miért marasztaltak el Veszprémben, minek nekem a pártfogó? Volt nekem apám, hagyjon engem békén a pártfogó!

— Föllebbeznie kellett volna.

— Most már lejárt a határidő. Különben májusban még az volt a szöveg, úgy is amnesztias leszek.

— Erre játszott?

— Idefigyeljen, én szeretem a gyerekeimet. Sokkal többet álmodok rájuk, mint amennyit muszáj lenne. De ebben a rohadt végzésben is benne van, hogy a feleségem is elismerte a százezer tartásdíjnak. Mihez fogjak? A lábam se tehetem ki Szegedről, bárhol elkaphatnak a rendőrök és zsupsz vissza a napfény városába! Ki ad így munkát..., kezdem újra... röhej!

A nevetség tárgya viszonylagos. És egyáltalán van kedve valakinek is nevetni? Hiszen a történet befejezetlen, illetve a végjátéknak több variációja is lehetséges. Például ha a nagytörvényű szegedi srác továbbra is fűtül pártfogójára, a két év próbát megszüntethetik. Tegyük föl, a bíróság meg is szünteti. Ez esetben meg kellene valahogy, valamivel büntetni. Am mert emberünk vétségei olyanok, megússza — amnesztiaival. Vagyis nem volt az duma, májusban sem, csak időbe telik. Anélkül, hogy valaha kiderülne, valóban helyes volt-e a veszprémi döntés vagy sem, anélkül, hogy végrehajtottak volna egy jogerős bírósági végzést, anélkül, hogy bárki meggyőződött volna, fizet-e, fizetett-e rendesen tartásdíjat. Hát, ennyit az életről, a jogról és az amnesztiáról.

M. E.

Kereskedők háborúja (2.)

Manipulációk — kereszthe-kasul

— Majd én megmondom, mi itt a lényeg — kezdi dr. Csoma Lajos, aki a mindmáig be nem jegyzett Honestus Nagykereskedelmi Kft. jogi képviselője. — A kereskedelmi privatizációs harcban az Éliker vezetése igyekezett előre látni. A jogi osztály vezetőjének legendásan jó kapcsolatai vannak. Már májusban hozzájutott valahogy a készülő privatizációs törvényhez, ezt a cégbíróságnak írt levelében maga is elismeri. De a törvényt csak szeptemberben hagyta jóvá a Parlament, és nem egészen úgy, ahogyan a tervezett szövege szölt. Itt kezdődtek a gu-bancok. Nem sikerült a hatalomátmentés, most meg a

Honestus nyakába igyekeznek varrni mindent.

— Az Éliker eddig is jól prosperáló vállalat volt. Ehhez nem kellett manipuláció...

— Igen ám, de ez nem a központ jó munkájának eredménye, hanem a jugó forgalomé, meg a vezetők által túl magasra emelt árszorzóké. A szegediek csak elszenvetkék a bevásárló-turizmust, az Éliker vezetői meg szép csendben megzadagoltak rajta. Azért kellett volna az rt., hogy a jól menő üzleteket továbbra is a márkukban tudják tartani. A többi meg, akiket nem érintett a jugó forgalom — éljen meg, ahogyan tud, az egyre szegényedő hazai vásárlókból.

Alternatíva nélkül

— Erdemes röviden felleveníteni a vt-ülések sorrendjét — mondja a vállalat szb-titkára, Berek Tiborné. — Júnus 27-én állt elő a vezetés először az rt.-vé alakulás ötletével. Itt forrósodott fel először igazán a levegő. Nagy vita kerekedett abból, hogy zárt, vagy nyitott rendszerű legyen-e a jegyzés. A piaci viszonyoknak az utóbbi felelne meg, a vt-elnök mégis a nekik jobban megfelelő zárt rendszert erőltette. Mert csak így tudták volna átmenteni saját hatalmukat.

— En is ez ellen szoltam — veti közbe Antalik József. — Azt javasoltuk többen is, dolgozzanak ki alternatívákat, hogy a legjobbat válasszthassa ki a vt. Akkor

ott ezt el is fogadtuk, mégsem lett belőle semmi.

Megjegyzem: erről a vitáról annak idején szerettem volna tudósítani, de az igazgató, arra hivatkozva, hogy ez belső vállalat ügy, nem engedte be a sajtó képviselőit.

— Hát persze, hogy nem! Hiszen az ő fizetése melé is ekkor került terítékre. Dr. Ascher Alice keresztül-vitte, hogy 66 ezer 600 forintra emeljék az igazgatónő bérét. Öten ugyan ellene szavaztunk, csak egy vokson múlt, hogy végül mégis összejött a dolog.

— Sokáig senki nem mert szólni — mondja Marosi Gusztáv. — A prémiumokat teljesen önkényesen osztogatták egymás között a központban. A vt meg kényte-

len volt rábólintani. Emlékszem, tavaly, amikor szót emeltem az igazgató kétmillió prémiuma ellen, és javasoltam, hogy a fizetésnek csak 200 százalékát vehesse fel, majdnem felnyár-

saltak. Jogilag persze szabályos volt minden, de ekkora összeg már súrolta a tisztességtelenség határát. Szerintem legalábbis. Az új vt-be már nem is jelöltek ezek után.

Módosított játékszabályok

Mert új vt-t az Élikernél is választottak. S lássunk csodát, ebben is megelőzte a vállalat néhány nappal a rendelet megjelenését, ami kötelezően előírta a testületek újjaválasztását, és az igazgatók megerősítését.

— Többen nem voltak már kíváncsiak az új vt-ben. Így azután módosították a körzethatárokat a jelölésnél. Ráadásul az egészet az szb-vel sem egyeztetették — mondja Berekné. — Mindnyájunkat kész tények elé állítottak.

— Gyorsan kellett választani, mert közelgett az igazgató újraválasztása. Augusztus 1-jére hívták össze az alakuló ülést, a rendelet pedig csak két nappal később jelent meg. Nem érdekes? — veti közbe dr. Csoma Lajos. — Egyáltalán, a mai vt legitimitása is megkérdőjelezhető. Újabb fejlemények történtek közben az rt. ügyében is. Semmibe véve a régi vt határozatát, hogy dolgozzanak ki több variációt, zárt rendszerben elkezdtek a jegyzést és a pénzek begyűjtését. Az akkor befizetett több millió forint máig nem került vissza a dolgozókhoz. Jogilag ez teljesen szabálytalan. Ráadásul közben külföldi érdeklődők is jártak a cégnél, az igazgató ennek ellenére ragaszkodott a zárt rendszerhez.

A vt újjaválasztásánál más furcsaságok is akadtak. Mivel a testület elnöke csak a dolgozók által delegált személy lehetett, így a központ jelöltje, dr. Ascher Alice szóba se jöhetett. Sebaj, egy elegáns huszárvágással jelöltette magát az egyik bolti kollektívában. Nyert is.

— Valójában már évek óta Ascher Alice vezeti a vállalatot. Valamiért lekötöztették az igazgatót. Mindenki fél tőle, hiszen az ellenőrzési és jogi osztály vezetője is. Hogy a boltosok kft.-tagok legyenek, az szerintük összeférhetetlen, ez a kettősség persze nem — mondja Marosi Gusztáv.

— Az osztályvezetőnő egyik fele kivizsgálja a leltárhányt, a másik fele megbünteti a dolgozót, amikor pedig a céget kell képviselni a bíróságon, akkor egyesül. Hát nem vicces? — veti közbe dr. Csoma.

— Megtehették volna a vt-tagok, hogy titkosan nem szavaznak rá.

— Minden kideríthető, másnap már indult is volna az ellenőrzési osztály az ellenszavazókhoz. Hibát pedig mindenütt találni...

Rafal Gábor

(Folytatjuk.)

Gazdasági magazin

Új sorozat a vtv-n

A városi tv új sorozataként máától hetente jelentkezik a gazdasági magazin. Az egy, maximum 3 perces blokkok alkotta pergo összeállításnak állandó és változó rovatai egyaránt lesznek. A tervek szerint minden adás egy új cég, vállalkozás bemutatásával kezdődik, s hasonlóan rendszeres lesz a pénzügyi, társadalmi tanácsadás is. A Mibe fectessem kérdésre szegedi bankszakemberek próbálnak választ adni hétről hétre. Egy ilyen műsorban természetesen elengedhetetlenek az aktuális gazdasági hírek vagy a valutaárfolya-

mok alakulásának előrejelzései. Mi a sláger címmel egy-egy piacról adnak majd rövid helyzettájékoztatót, s ebbe a Cserepes, illetve az Ételka sor éppúgy belefejt, mint az ingatlan, illetve a lakáspiaci körkép.

Akkor sem kell megijedni, ha nagy ritkán olyan szak-kifejezés is elhangzik a műsorban, amit a néző csak felületesen ismer. Egy 15 részre tervezett sorozatból a pénzügyi alapgalmakat is megtanulhatják. A mai 17 óra 45 perckor kezdődő gazdasági magazint Vass István Péter vezeti.

K. A.

Külföldi tőkebevonás az ipari szövetkezeteknél

Amennyiben a Parlament elfogadja a szövetkezeti törvény módosítását, végre lehetőség lesz külföldi tőkebevonásra az ipari szövetkezeteknél is — mondotta az MTI-nek Szabó István, az Okisz főtitkára azzal kapcsolatban, hogy a legutóbbi kormányülésen elfogadták a szövetkezeti törvény módosításának irányelveit.

A mostani jogszabály alapján a szövetkezeteknek csak természetes személyek lehetnek tagjai. A módosítás éppen ezen változtat, a javaslat kimondja: a szövetkezetnek tagja lehet természetes személy, és abba társulhatnak jogi személyek, különféle társaságok is. (A szövetkezeti törvény hatálya alá tartozik a mezőgazdasági és az ipari szövetkezet egyaránt.) Egyelőre nem tisztázott, hogy miként kapcsolódhatnak be majd a külföldi társaságok a szövetkezetek irányításába.

Ugyanis jelenleg az egy tag, egy szavazat elve érvényesül, és a tervek szerint ezt az elvet kívánják a jövőben is megtartani. Am az is világos, hogy a gazdálkodást érintő egyes ügyekben nélkülözhetetlen a vagyona-nyos szavazás érvényesítése. A mintegy évi 200 millió forint árbevételű, elérő 3400 ipari szövetkezet az idén rendkívül nehéz, egy részük katasztrofális hely-

zetbe került. Ennek oka — mint a főtitkár mondotta — egyértelműen a piaci veszteség. Nemcsak a belföldi vásárlóerő csökken immár évek óta, hanem a szervezettek nagy mértékben sújtja a rubeliszámolású piac váratlan összeomlása. A háttérpári tevékenységet végzők pedig nehezen jutnak hozzá bevételeikhez a felhasználói fizetési nehézségei miatt.

Eppen ezért különösen fontos, hogy a piacépes terméket előállító ipari szövetkezetek egyszerűen, gyorsan társulhassanak a bel- és a külföldi szabad tőkével. Jelenleg erre csak akkor van mód, ha a szövetkezet vagyona-nyos részét kivonják, és azt önálló társaságokként fektetik. Az eljárás hosszadalmas és bonyolult. A szövetkezeti törvény módosítása ezt a gondot oldaná meg. A vegyes vállalatok, részvénytársaságok alakítására elsősorban a gépiparban, a könnyűiparban — ezen belül is a fa-, cipő- és ruháiparban — van lehetőség. Főként azok a német, osztrák és olasz cégek kívánnak befektetni ezekbe az iparágakba, amelyet már korábban is kapcsolatban álltak a magyar szövetkezetekkel, bér munkát adtak a cégeknek — mondotta Szabó István. (MTI)

Több magyar munkavállaló dolgozhat Németországban

Az eddigi 5800-zal szemben a jövő év elejétől évente összesen 10 ezer magyar munkavállaló dolgozhat magyar és német vállalatok közötti vállalkozási szerződéseik alapján a Németországi Szövetségi Köztársaságban, a közelmúltban módosított magyar-német kormányközi megállapodás értelmében. Ennek részeként a jelenlegi évi 3600-ról 5000-re emelték fel az általános keretszámot. Az ötezerből 1090-en az építőiparban dolgozhatnak majd, ezen túlmenően

en további 4000 magyar foglalkoztatható évente az építőiparban 1993 végéig a jelenlegi 2200 helyett.

Új lehetőségként tartalmazza a kormányközi megállapodás, hogy évente 1000 munkavállalót küldhetnek Németországba a magyar munkáltatók olyan német kis- és középvállalatokkal kialakított együttműködés alapján, amelyek éves forgalma nem haladja meg a tízmillió német márkát, vagy legfeljebb 65 alkalmazottjuk van.

Az ugyancsak módosított vendég-munkavállalói megállapodás alapján az Országos Munkaerőpiaci Központ szervezésében kiküldhető magyar munkavállalók keretszámát is felemelték évi 500-ról ezerre. E megállapodás keretében a németül már legalább alapfokon beszélő magyar szakemberek egyéni munkavállalókként egy évig dolgozhatnak Németországban, szakmai és nyelvi ismereteik elmélyítése céljából. (MTI)

Gold Star

A dél-koreai Gold Star elektronikai vállalat nyerte el azt a 250 millió dolláros megrendelést, amely színes televíziókat gyártó üzem felépítésére szól a Szovjetunióban. A vállalat szövivőjének közlése szerint a gyártelepet Kirgiziában építik föl és a szerződés teljesítése már november közepén megindul 4,5 millió dollár értékű berendezés szállításával. A kirgiziai üzem kapacitása 1,5 millió készülék lesz évente. A Gold Star ezenkívül számos más háztartási elektronikai cikk szállítását kezdte meg a Szovjetunióval. (MTI)